

പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ
 പതിമൂന്നാം സമ്മേളനം
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുള്ള കേന്ദ്രസർക്കാർ പദ്ധതികൾ

നക്ഷത്ര ചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നം. 1681

04/12/2018-ൽ മറുപടിക്ക്

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ. എ. എൻ. ഷംസീർ		ശ്രീ. എ.സി.മൊയ്തീൻ (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പു മന്ത്രി)	
(എ)	<p>ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്ന കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ പദ്ധതികൾ എന്തെല്ലാമാണെന്ന് വിശദീകരിക്കാമോ;</p>	(എ)	<p>ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്ന കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ പദ്ധതികൾ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. പി.എം.ജി.എസ്.വൈ. 2. പി.എം.എ.വൈ(ഗ്രാമീൺ) 3. പി.എം.എ.വൈ(നഗരം) 4. സ്വച്ഛ്ഭാരത് മിഷൻ(ഗ്രാമീൺ) 5. സ്വച്ഛ്ഭാരത് മിഷൻ(നഗരം) 6. മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി. 7. ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന മിഷൻ 8. ദേശീയ നഗര ഉപജീവന മിഷൻ 9. സ്കാർട്ട് സിറ്റി മിഷൻ 10. അമൃത് 11. എൻ.എസ്.എ.പി 12. ഡിഡിയുജികെവൈ 13. പി.എം.കെ.എസ്.വൈ 14.നാഷണൽ റർബൻ മിഷൻ 15.ആർ.ജി.എസ്.എ
(ബി)	<p>ഈ പദ്ധതികളുടെ പ്രയോജനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് എന്തെല്ലാം നടപടി ക്രമങ്ങൾ ആണ് ഉള്ളതെന്നും ആയതിന്റെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണെന്നും വ്യക്തമാക്കാമോ?</p>	(ബി)	<p>പി.എം.ജി.എസ്.വൈ. ഗ്രാമീണമേഖലയിലുള്ള ജനവാസമേഖലകളെ എല്ലാ കാലാവസ്ഥയ്ക്കും അനുയോജ്യമായ റോഡുകൾ ഉപയോഗിച്ച് തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിക്കുകയാണ് പി.എം.ജി.എസ്.വൈ പദ്ധതിയുടെ ഉദ്ദേശ ലക്ഷ്യം. ഈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സമതല പ്രദേശങ്ങളിൽ ജനസംഖ്യയുടെ എണ്ണം 500+ ഉം കുന്നിൻ പ്രദേശങ്ങളിലും മരുഭൂമികളിലും ജനസംഖ്യയുടെ എണ്ണം 250+ ഉം ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്. സ്കൂളുകൾ, ഓഫീസുകൾ,പൊതുമාරക്കുറ്റുകൾ, പോസ്റ്റോഫീസ്, ബാങ്ക്, പെട്രോൾ പമ്പ്,</p>

		<p>റെയിൽവേ സ്റ്റേഷൻ, ബസ്സ്റ്റാന്റ്, ആശുപത്രികൾ, മൃഗാശുപത്രികൾ എന്നീ സൗകര്യങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതും 6 മീറ്ററിൽ കൂടുതൽ വീതിയുള്ളതും (ഓട,സൈഡ് കെട്ട് എന്നിവ ആവശ്യമെങ്കിൽ അവ നിർമ്മിക്കുവാനുള്ള വീതി കൂടി ലഭ്യമാക്കി) 2 കിലോമീറ്ററിൽ കൂടുതൽ നീളമുള്ളതുമായ റോഡുകൾക്കാണ് പി.എം.ജി. എസ്.വൈ പദ്ധതി മുൻഗണന നൽകുന്നത്. ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെയും, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെയും ആസ്തിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള റോഡുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട പാർലമെന്റ് അംഗത്തിന്റെ ശുപാർശ പ്രകാരവും ഗ്രാമ/ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് കമ്മിറ്റിയുടെ അംഗീകാരത്തോടുകൂടിയുമാണ് ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത്. എല്ലാ ജില്ലകളിലേയും പ്രോഗ്രാം ഇംപ്ലിമെന്റേഷൻ യൂണിറ്റാണ് ഇതിനുള്ള മുൻഗണനാ പട്ടിക തയ്യാറാക്കുന്നത്.</p> <p>പി.എം.എ.വൈ(ഗ്രാമീൺ) പി.എം.എ.വൈ (ഗ്രാമീൺ) ഭാവന പദ്ധതിയിലേക്കുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത് 2011 -ലെ സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക ജാതി സെൻസെസ് ലിസ്റ്റിൽ നിന്നുമുള്ള അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കളെയാണ്.</p> <p>പി.എം.എ.വൈ (നഗരം) നഗരപ്രദേശത്തെ എല്ലാവർക്കും പാർപ്പിടങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയിൽ വീടില്ലാത്ത എല്ലാവരെയും മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി ഗുണഭോക്താവായി തിരഞ്ഞെടുക്കാവുന്നതും വാസയോഗ്യമല്ലാത്ത ഭവനങ്ങളെ വാസയോഗ്യമാക്കാവുന്നതുമാണ്. ചേരി വികസനം, ക്രെഡിറ്റ് ലിങ്ക്ഡ് സബ്സിഡി അഫോർഡബിൾ ഹൗസിങ് സ്കീം, വ്യക്തിഗത നിർമ്മാണം എന്നീ നാല് വ്യത്യസ്ത ഘടകങ്ങൾ സംയോജിപ്പിച്ചു കൊണ്ടാണ് പ്രസ്തുത പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.</p>
--	--	--

		<p>സ്വച്ഛാരത് മിഷൻ(ഗ്രാമിൺ)</p> <p><u>I.വരമാലിന്യ പരിപാലനം.</u></p> <p>ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും 20 ലക്ഷം രൂപയുടെ പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാം. 60:40 ക്രമത്തിൽ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ പ്രോജക്ട് രൂപീകരിച്ച് ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം വാങ്ങി നടപ്പിലാക്കാം. 11 ലക്ഷം രൂപ വീതം ശുചിത്വ മിഷൻ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് നൽകിയിട്ടുണ്ട്.</p> <p><u>പ്രൊജക്ടുകൾ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി കേന്ദ്രങ്ങൾ. ◆ ഇന്ത്യൻമുഴി മോഡൽ, കമ്മ്യൂണിറ്റിതല എയ്റോബിക് കമ്പോസ്റ്റിംഗ് സംവിധാനം. ◆ മാർക്കറ്റുകളിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റിതല ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റുകൾ, സീവേജ് ടീറ്റ്മെൻ്റ് പ്ലാന്റ് മുതലായവ. ◆ കൈമാറി ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ആശുപത്രികളിൽ ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റുകൾ. ◆ കൈമാറി ലഭിച്ചിട്ടുള്ള സ്കൂളുകളിൽ കമ്പോസ്റ്റിംഗ് സംവിധാനം. ◆ സർക്കാർ ഓഫീസുകളിൽ ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ്, കമ്പോസ്റ്റിംഗ് സൗകര്യങ്ങൾ. ◆ റസിഡൻ്റ്സ് അസോസിയേഷനുകൾ, കോളനികൾ, സർക്കാർ കാർട്ടേജുകൾ, സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ, ആശുപത്രി, ഹോസ്റ്റൽ, ഹോട്ടൽ, കല്യാണ മണ്ഡപങ്ങൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഇറച്ചിക്കടകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ് അല്ലെങ്കിൽ വലിയ കമ്പോസ്റ്റിംഗ് സൗകര്യങ്ങൾ. ◆ ഒന്നിലധികം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ സംയുക്തമായി നടപ്പാക്കുന്ന സെപ്റ്റേജ് ടീറ്റ്മെൻ്റ് പ്ലാന്റ്.
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ◆ ഗോബർ-ധൻ പദ്ധതികൾ. ◆ ഗാർഹികതല കമ്പോസ്റ്റിംഗ്/ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ് (ബി.പി.എൽ/എസ്.സി/എസ്.ടി) നിലവിലുള്ള സബ്സിഡി നിരക്കു പ്രകാരം, പശു വളർത്തൽ ഉള്ളകുടുംബങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകി ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ് അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്. ◆ ടോയ്റ്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ് നിർമ്മാണം. ◆ റിസോഴ്സ് റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി സെൻറർ പണിയുന്നതിനും, പ്ലാസ്റ്റിക് ഷ്രെഡ്ഡിംഗ് യൂണിറ്റ് തുടങ്ങിയ സൗകര്യങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും. (ഒരു ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിനും ഒന്നിലധികം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കോ സംയുക്തമായി പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാം. <p><u>II. കമ്മ്യൂണിറ്റി സാനിറ്ററി കോപ്പക്റ്റുകൾ</u> ഒരു യൂണിറ്റിന് 2 ലക്ഷം രൂപ 60:30:10 അനുപാദത്തിൽ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരും 10% ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതവുമായിരിക്കും. പഞ്ചായത്തലതലത്തിൽ പ്രോജക്ട് രൂപീകരിച്ച് ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരത്തിന് വിധേയമായി നടപ്പിലാക്കാം.</p> <p><u>III. വിവരവിജ്ഞാന വ്യാപന ശേഷി വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ</u> സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻറെ (ഗ്രാമീൺ) മുഴുവൻ തുകയുടെ 5% വിവര വിജ്ഞാന ശേഷി വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുപയോഗിക്കുന്നു. 60:40 അനുപാതത്തിൽ തുക കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. ജില്ലാ തലത്തിൽ ആക്ഷൻ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി ശുചിത്വ മിഷൻ അംഗീകാരം വാങ്ങി നടപ്പിലാക്കാം</p> <p><u>IV. സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ (ഗ്രാമീൺ) വേൾഡ് ബാങ്കിൻറെ സഹായത്തോടെ.</u> വെളിയിട വിസർജ്ജന വിമുക്ത മേഖല സുസ്ഥിരമായി നിലനിർത്തുന്നതിനുള്ള റിട്രോഫിറ്റിംഗ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രവർത്തികൾക്ക്, ഒറ്റകഴി മാത്രമുള്ള കണസുകൾ ഇരട്ടക്കഴി കൂടി നിർമ്മിച്ച് സുരക്ഷിതമാക്കുന്നതിന്, കമ്മ്യൂണിറ്റി സാനിറ്ററി കോപ്പ്ലിംഗ്/പൊതു ശൗചാലയങ്ങൾ ജല</p>
--	--	---

		<p>ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കി നിർമ്മിക്കുന്നതിന്, സ്കൂൾ ടോയ്ലറ്റ് (എയ്ഡഡ് സ്കൂൾ ഉൾപ്പെടെ) നിർമ്മിക്കുന്നതിന്, അംഗൻവാടി ടോയ്ലറ്റ് നിർമ്മാണം, പൊതു ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ പരിപാലന സൗകര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കൽ, ശേഷിവികസനം & ഐ.ഇ.സി. പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തുകയുടെ 5% വരെ മുഴുവൻ പ്രവൃത്തികൾക്കും പഞ്ചായത്ത്തല കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി ജില്ലാ ശുചിത്വ സമിതി അംഗീകാരം ലഭ്യമാക്കണം. തുടർന്ന് പഞ്ചായത്തിന്റെ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം വാങ്ങി നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.</p> <p><u>സ്വച്ഛ്ഭാരത് മിഷൻ(നഗരം)</u></p> <p><u>I. വ്യക്തിഗത ഗാർഹിക ശൗചാലയം</u></p> <p>2011 കനേഷുമാരി കണക്കിൽ സ്വന്തമായി കളുസിച്ചില്ലാത്തതായി കണ്ടെത്തിയ കുടുംബം, 2011 കനേഷുമാരി കണക്കിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 2015-ൽ നഗരസഭകൾ നടത്തിയ പരിശോധനയിൽ ശൗചായത്തിന് അർഹതയുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തിയ കുടുംബം, 2018 ഓഗസ്റ്റ് മാസം പ്രളയത്തിൽ നശിച്ചുപോയ ശൗചാലയങ്ങൾ ഉള്ള കുടുംബം, ഇൻസാനിട്ടറി കളുസുകൾ ഉള്ള കുടുംബം എന്നിവരാണ് ഇതിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കൾ. ആനുകൂല്യത്തിനുള്ള നടപടിക്രമം താഴെ പറയുന്നു. ഗുണഭോക്തൃ ലിസ്റ്റ് വാർഡ്സഭ അംഗീകരിക്കുകയും നഗരസഭയ്ക്ക് വേണ്ടി അപേക്ഷ വിവരം അക്ഷയ സെൻറർ വഴി കേന്ദ്ര പാർപ്പിടം നഗര മന്ത്രാലയം പോർട്ടലിൽ എൻട്രി ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്. ഒരു വ്യക്തിഗത ശൗചാലയത്തിന്റെ യൂണിറ്റ് കോസ്റ്റ് 15,400/- രൂപ ആണ്. കേന്ദ്രവിഹിതം - 6,667/- രൂപ, യും നഗരസഭാ വിഹിതം - 8,733/- രൂപ യും ആണ്. ആനുകൂല്യം 3 ഗഡുക്കളായി ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിൽ ഓൺലൈൻ പേയ്മെന്റായി നിക്ഷേപിക്കുന്നു</p> <p><u>II. സമൂഹ ശൗചാലയം.</u></p> <p>സ്വന്തമായി ശൗചാലയം പണിയുവാൻ സാധിച്ചില്ലാത്തവർക്കായി ശൗചാലയ സമുച്ചയം</p>
--	--	--

		<p>പണിതു നൽകുന്നു. അത്തരം കുടുംബങ്ങൾ സമൂഹ ശൗചാലയത്തിനുള്ള അപേക്ഷ നഗരസഭാ സെക്രട്ടറിക്ക് നൽകണം. ഒരു സമൂഹ ശൗചാലയ സീറ്റ് യൂണിറ്റ് കോസ്റ്റ് 98,000/- രൂപ ആണ്. കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന വിഹിതം - 65,334/- രൂപയും നഗരസഭാ വിഹിതം - 32,666/- രൂപയും ആണ്.</p> <p><u>III. പൊതു ശൗചാലയം</u></p> <p>പൊതു ജനത്തിന്റെ പ്രഥമിക ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി ബസ് സ്റ്റാൻ്റ്, മാർക്കറ്റ്, ടൂറിസ്റ്റ് സ്ഥലങ്ങൾ, ദേശീയ-സംസ്ഥാന-ജില്ലാ റോഡുകളുടെ ഓരങ്ങളിൽ, തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രങ്ങളിൽ, പൊതു ശൗചാലയം പണിയുന്നു. ആവശ്യമായ സ്ഥലങ്ങൾ നഗരസഭ കണ്ടെത്തി പൊതു ശൗചാലയം പണിയുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കുന്നു. ഒരു പൊതു ശൗചാലയ സീറ്റിൻ്റെ യൂണിറ്റ് കോസ്റ്റ് 98,000/- രൂപ. കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന വിഹിതം - 65,334/-, നഗരസഭ വിഹിതം - 32,666/- രൂപ.</p> <p><u>IV. ഖരമാലിന്യ പരിപാലനം</u></p> <p>നഗരസഭകളുടെ ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തിനായി വിശദമായ പദ്ധതിരേഖ നഗരസഭ തയ്യാറാക്കി കേന്ദ്രത്തിന് സമർപ്പിച്ചാൽ ഒരു പ്രോജക്ടിന് 35% ഗ്രാൻ്റ്/വി.ജി.എഫ്. ലഭിക്കും. (നഗരസഭയിലെ ഒരു വ്യക്തിയ്ക്ക് 240 രൂപ എന്ന കണക്കിൽ). 23.3% സംസ്ഥാന സർക്കാരിൻ്റെ വിഹിതമായി ലഭിക്കും. 41.7% നഗരസഭയുടെ വിഹിതമായി ഉൾപ്പെടുത്തണം. നഗരസഭകൾ ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തിനുള്ള വിശദമായ പദ്ധതിരേഖ ശുചിത്വത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള ഉന്നതാധികാര സമിതിയുടെ അംഗീകാരത്തിനായി സമർപ്പിക്കണം.</p> <p><u>V. വിവര-വിജ്ഞാപന-വ്യാപന പ്രവർത്തനം</u></p> <p>സംസ്ഥാനത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വിവര-വിജ്ഞാപന-വ്യാപന ഫണ്ടിൻ്റെ 50% നഗരസഭകൾക്ക് അവകാശപ്പെട്ടതാണ്. അത് ശുചിത്വ ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനത്തിന് ഉപയോഗിക്കണം. നഗരസഭകൾ ആക്ഷൻ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന ശുചിത്വ മിഷൻ സമർപ്പിക്കണം.</p> <p><u>VI. ശേഷി വികസനം</u></p> <p>സംസ്ഥാനത്തിന് ലഭിക്കുന്ന ശേഷിവികസന</p>
--	--	---

		<p>ഫണ്ടിന്റെ 50% നഗരസഭകൾക്ക് അവകാശപ്പെട്ടതാണ്. അത് ശുചിത്വ പ്രവർത്തനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവരുടെ ശേഷി വികസനത്തിന് ഉപയോഗിക്കണം. നഗര - സഭകൾ ആക്ഷൻപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന ശുചിത്വ മിഷൻ സമർപ്പിക്കണം.</p> <p>മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി</p> <p>ഗ്രാമപ്രദേശത്ത് സ്ഥിരതാമസമാക്കിയിട്ടുള്ള ഏതൊരു കുടുംബത്തിനും തൊഴിൽ കാർഡിന് അർഹതയുണ്ട്. തൊഴിൽ കാർഡ് ലഭിച്ച കുടുംബങ്ങൾ തൊഴിൽ ആവശ്യപ്പെട്ട് 15 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കിയില്ലെങ്കിൽ തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനത്തിന് ഗുണഭോക്താവിന് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കും. ഓരോ വർഷവും തൊട്ടടുത്ത സാമ്പത്തികവർഷം തൊഴിൽ ആവശ്യപ്പെടാൻ സാധ്യതയുള്ള കുടുംബങ്ങളുടെ എണ്ണം, തൊഴിൽ ആവശ്യകത അവർക്ക് നൽകുന്നതിനായി ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന പ്രവൃത്തികൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന ആക്ഷൻ പ്ലാൻ, ലേബർ ബഡ്ജറ്റ് എന്നിവ ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും ഗ്രാമസഭയിൽ ചർച്ച ചെയ്ത് തയ്യാറാക്കുന്നു. മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം പട്ടിക 1 ൽ വിശദമാക്കുന്ന പ്രവൃത്തികളാണ് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നത്. പ്രവൃത്തികളിലെ സാധനഘടകം ജില്ലാതലത്തിൽ പരമാവധി 40% എന്ന് നിജപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങനെ തയ്യാറാക്കുന്ന ലേബർ ബഡ്ജറ്റ് ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ അംഗീകാരത്തോടെ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കുകയും, ആയത് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ അനുമതിക്ക് സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ അംഗീകാരം ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ആക്ഷൻ പ്ലാൻ, ലേബർ ബഡ്ജറ്റ് എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്.</p>
--	--	--

		<p>എൻ.യു.എൽ.എം പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുന്നതിന് ഗുണഭോക്താവിന്റെ / കുടുംബത്തിന്റെ വാർഷിക വരുമാനം ഒരു ലക്ഷം രൂപയിൽ കുറവായിരിക്കേണ്ടതാണ്. കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ടം രൂപീകരിക്കുന്നതിനും ആയത് ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും സാമ്പത്തിക സഹായം അനുവദിക്കുന്നതാണ്. സ്വയംതൊഴിൽ ആരംഭിക്കുന്നതിനും, തൊഴിൽ പരിശീലനം നൽകി നിയമനവും പദ്ധതി പ്രകാരം നൽകുന്നു. കൂടാതെ തെരുവ് കച്ചവടക്കാരെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും തെരുവിൽ അന്തിയുറങ്ങുന്നവർക്ക് സംരക്ഷണം നൽകുന്നതിനും പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു.</p> <p>പി.എം.കെ.എസ്.വൈ പ്രധാനമന്ത്രി കൃഷി സിഞ്ചായി യോജന (നീർത്തട ഘടകം) പദ്ധതി അടിസ്ഥാന പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളായ മണ്ണ്, ജലം, ജൈവ സമ്പത്തു എന്നിവയുടെ സുസ്ഥിര സംരക്ഷണവും പുനരുജ്ജീവനവും വിഭാവന ചെയ്തു നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയാണിത്. പദ്ധതി പ്രദേശം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡവും വെയ്റ്റ്ജും താഴെ പറയും പ്രകാരമാണ്.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ദാരിദ്ര്യ സൂചിക (% of poor to population) 2.ജനസംഖ്യയിലെ പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ പ്രാതിനിധ്യത്തിന്റെ ശതമാനം 3.യഥാർത്ഥ വേതനം 4.ചെറുകിട നാമമാത്ര കർഷകരുടെ ശതമാനം 5.ഭൂഗർഭ ജലനിലവാരം 6.ഊർപ്പസൂചിക 7.മഴയെ ആശ്രയിച്ചുള്ള കൃഷിക്ക് അനുയോജ്യമായ പ്രദേശത്തിന്റെ വിസ്തൃതി 8.കടിവെള്ള ലഭ്യത 9.തരിശു ഭൂമിയുടെ വിസ്തൃതി 10.ഭൂമിയുടെ ഉൽപ്പാദന ക്ഷമത. 11.നേരത്തെ തന്നെ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റൊരു നീർത്തടവുമായുള്ള സാമീപ്യം 12. a).സമതലങ്ങളിൽ ക്ലസ്റ്റർ സമീപനം b).ഉയർന്ന പ്രദേശങ്ങളിലെ ക്ലസ്റ്റർ സമീപനം. <p>മേൽപ്പറഞ്ഞ ഘടകങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി</p>
--	--	---

		<p>തയാറാക്കിയുള്ള സ്റ്റേറ്റ് പെർസ്പെക്ടീവ് പ്ലാൻ (എസ്.പി.എസ്.പി) -നെ അടിസ്ഥാനമാക്കി മുൻഗണന ക്രമം നിശ്ചയിച്ചാണ് പദ്ധതി പ്രദേശം നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. പദ്ധതിക്കായി മലമ്പ്രദേശങ്ങളിൽ ഹെക്ടർ ഒന്നിന് 15,000/- രൂപയും സമതല പ്രദേശങ്ങളിൽ 12,000/- രൂപയും പ്രൊജക്ട് തുക നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പദ്ധതിയുടെ കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന വിഹിതങ്ങൾ 60:40 എന്ന അനുപാതത്തിലാണ് അനുവദിക്കുന്നത്. സമഗ്രമായ ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ/സംസ്ഥാന തല ഇറിഗേഷൻ പ്ലാനുകൾ തയാറാക്കി അംഗീകാരം ലഭ്യമാക്കി അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് പി.എം.കെ.എസ്.വൈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്. പദ്ധതി പ്രദേശം ഉൾപ്പെട്ട ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പദ്ധതി നിർവഹണ ഏജൻസിയായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. നിർമ്മാണ പ്രദേശത്തു രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള വാട്ടർ ഷെഡ് കമ്മിറ്റിയുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത്. ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തു പ്രസിഡന്റ് ആയിരിക്കും നിർമ്മാണ കമ്മിറ്റിയുടെ അധ്യക്ഷൻ.</p> <p>നാഷണൽ റർബൻ മിഷൻ 25000 മുതൽ 50000 വരെ ജനസംഖ്യയുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് / ഒരു കൂട്ടം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ ഒരു വികസന ക്ലസ്റ്റർ ആയി വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു ടി ക്ലസ്റ്ററിന്റെ സാമ്പത്തിക ഉന്നമനത്തിനും, നൈപുണ്യ വികസനത്തിനും, സംരംഭകത്വ വികസനത്തിനും, പശ്ചാത്തല വികസനത്തിനും ഊന്നൽ നൽകുന്ന പ്രൊജക്ടുകൾക്ക് മുൻതൂക്കം നൽകിക്കൊണ്ട് സ്റ്റാർട്ട് വില്ലേജ് ആക്കുകയാണ് പദ്ധതി കൊണ്ട് വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്.</p> <p>നാഷണൽ റർബൻ മിഷന്റെ പദ്ധതി നിർവഹണ ചട്ടങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ ചുവടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നു.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ഓരോ ദശ വർഷത്തിലും ജനസംഖ്യയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വർധന. 2. ഓരോ വർഷങ്ങളിലും കാർഷികേതര മേഖലയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ വർധന
--	--	---

		<p>3.ഭൂമിയുടെ വില വർധന</p> <p>4.ഹയർ സെക്കന്ററി തലത്തിൽ പഠിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥിനികളുടെ എണ്ണം.</p> <p>5.പ്രധാൻ മന്ത്രി ജന്ധൻ യോജനയിൽ അക്കൗണ്ട് ആരംഭിച്ച കുടുംബങ്ങളുടെ എണ്ണം.</p> <p>6.സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ (ഗ്രാമീൺ) പ്രവർത്തനങ്ങൾ</p> <p>7.സദ്ഭരണ നിർവഹണത്തിൽ പുതിയ മാതൃകകൾ.</p> <p>ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് ക്ലസ്റ്റർ ആക്ഷൻ പ്ലാൻ (ICAP) പ്രകാരം തയ്യാറാക്കുന്ന പദ്ധതികളുടെ നടത്തിപ്പിനായി വിഭവ സമാഹരണം നടത്തുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ക്രിട്ടിക്കൽ ഗ്യാപ്പുകൾ പരിഹരിക്കുവാൻ ഓരോ ക്ലസ്റ്ററിനും 30 കോടി രൂപ ക്രമത്തിൽ നാല് ക്ലസ്റ്ററുകൾക്കായി 120 കോടി രൂപ ക്രിട്ടിക്കൽ ഗ്യാപ്പ് ഫണ്ട് ആയി സർക്കാർ നൽകുന്നതാണ്. ഈ തുക 60:40 അനുപാതത്തിലാണ് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ നൽകുന്നത്. പ്രവർത്തകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുൻപ് വിശദമായ പദ്ധതി രേഖ (ഡി.പി.ആർ) തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കണം. ഒരു പ്രോജക്ടിന്റെ കാലാവധി 3 വർഷമാണ്. സംസ്ഥാന സർക്കാർ ക്രിട്ടിക്കൽ ഗ്യാപ്പ് ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് നടപ്പാക്കുന്ന പ്രവർത്തകൾ നിലവിലെ വികേന്ദ്രീകൃതസൂത്രണ മാനദണ്ഡങ്ങൾ അനുസരിച്ചു പഞ്ചായത്തീരാജ് സംവിധാനത്തിലൂടെ നടത്തുവാനാണ് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുള്ളത്.</p> <p><u>ആർ.ജി.എസ്.എ (രാഷ്ട്രീയ ഗ്രാമ സ്വരാജ് അഭിയാൻ)</u></p> <p>ആർ.ജി.എസ്.എ പദ്ധതിയിലൂടെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ ഭൗതിക സാഹചര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്.</p>
--	--	--

		<p>അമൃത് 2011 -ലെ സെൻസെസ് പ്രകാരം ദേശീയതലത്തിൽ 1 ലക്ഷം ജനസംഖ്യക്ക് മുകളിൽ വരുന്ന 500 നഗരസഭകളെയാണ് അമൃത് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. കേരളത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, കൊച്ചി, തൃശൂർ, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ കോർപ്പറേഷനുകളെയും ആലപ്പുഴ, ഗുരുവായൂർ, പാലക്കാട് എന്നീ മുനിസിപ്പാലിറ്റികളെയും ആണ് അമൃത് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഇതിൽ ഒരു ലക്ഷത്തിൽ താഴെ ജനസംഖ്യയുള്ള ഗുരുവായൂർ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയെ ഫ്ലോട്ടിങ് പോപ്പുലേഷൻ അടിസ്ഥാനത്തിലും തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രമായും പരിഗണിച്ചാണ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.</p> <p>ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവനമിഷൻ (എൻ.ആർ.എൽ.എം) കുടുംബശ്രീ നടപ്പിലാക്കുന്ന ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ഒരു പ്രധാന കേന്ദ്ര സർക്കാർ പദ്ധതിയാണ് ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവനമിഷൻ. ടി പദ്ധതി കുടുംബശ്രീ സംസ്ഥാന,ജില്ലാമിഷനുകൾ നേരിട്ട് കുടുംബശ്രീ അംഗങ്ങളുടെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക ഉന്നമനത്തിനായി നടപ്പിലാക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. കേരളത്തിലെ എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലേയും അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾക്ക് ടി പദ്ധതി ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ടി പദ്ധതിയുടെ പ്രയോജനം ലഭ്യമാകുന്നതിന് കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ട അംഗമായി ചേരേണ്ടതുണ്ട്. ഒരു കുടുംബത്തെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് ഒരു സ്ത്രീക്ക് കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ടത്തിൽ അംഗമാകാം. പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കുടുംബശ്രീ സി.ഡി.എസ്. വഴി കുടുംബശ്രീ അംഗമാകാം.</p> <p>ദീൻ ദയാൽ ഉപാധ്യായ ഗ്രാമീൺ കൗശല്യ യോജന (ഡിഡിയു-ജികെവൈ) ഗ്രാമീണ ദരിദ്ര കുടുംബങ്ങളിലെ യുവതി-യുവാക്കൾക്ക് വേണ്ടി ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന മിഷൻ (എൻ.ആർ.എൽ.എം) ന്റെ കീഴിൽ</p>
--	--	---

കുടുംബശ്രീ മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് ദീൻ ദയാൽ ഉപാധ്യായ ഗ്രാമീൺ കൗശല്യ യോജന (ഡിഡിയു-ജികെഡെ). ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യതക്കും അഭിരുചിക്കും ഉതകുന്ന പരിശീലനം നൽകി അവർക്ക് അർഹമായ തൊഴിൽ ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു. കേന്ദ്ര ഗ്രാമവികസന വകുപ്പിൽ കുടുംബശ്രീ സമർപ്പിച്ച വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി 71200 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് തൊഴിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുള്ള അനുമതി കുടുംബശ്രീക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, നാളിതുവരെയായി 72 ഏജൻസികളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും 2015 ജൂലൈ മാസം മുതൽ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി തുടങ്ങുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഗുണഭോക്താക്കൾ

- 18-35 വയസ്സിനും ഇടയിലുള്ള യുവതീയുവാക്കൾ
- 45 വയസ്സുവരെയുള്ള അവശത അനുഭവിക്കുന്ന പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാർ (ചോലനായ്ക്കർ, കാട്ടുനായ്ക്കർ, കുറമ്പ & മുദുഗ)
- 45 വയസ്സുവരെയുള്ള ഭിന്നശേഷിയുള്ള യുവതീയുവാക്കൾ
- 16 വയസ്സിന് മുകളിലുള്ള മനുഷ്യക്കടത്തിന് ഇരയായവർ, വിവിധ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവർ, പുനരധിവാസിക്കപ്പെട്ട തൊഴിലടിമകൾ, തോട്ടികൾ

പ്രയോജനം ലഭിക്കാൻ

- കുടുംബശ്രീ സി ഡി എസുകളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാം
- കുടുംബശ്രീ ജില്ലാ മിഷനുകളിൽ ബന്ധപ്പെടാം

സ്മാർട്ട് സിറ്റി മിഷൻ

Area Based Development ആണ് സ്മാർട്ട് സിറ്റി പദ്ധതികൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. മേൽപ്പറഞ്ഞ വികസനം നടപ്പാക്കേണ്ടുന്ന നയപരമായ ഘടകങ്ങൾ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ നൽകിയിട്ടുള്ളത് ചുവടെച്ചേർക്കുന്നു.

- 1 Retrofitting (നഗരവികസനം)- കുറഞ്ഞത് 500 ഏക്കർ സ്ഥലം
- 2 Redevelopment (നഗരനവീകരണം)-

		<p>കുറഞ്ഞത് 50 ഏക്കർ സ്ഥലം</p> <p>3. Green field development (ഹരിത വികസനം)- കുറഞ്ഞത് 250 ഏക്കർ സ്ഥലം</p> <p>4. Pandity development □ നഗരം മൊത്തത്തിൽ</p> <p><u>Retrofitting (നഗരവികസനം)-</u> കുറഞ്ഞത് 500 ഏക്കറെങ്കിലും വിസ്തൃതി വരുന്ന പ്രാഥമിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ നിലവിലുള്ള ഒരു പ്രദേശം ഇതിനായി തെരഞ്ഞെടുക്കാം. ഇങ്ങനെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലത്ത് നിലവിലുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ അവ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിത സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കി നൽകുന്നതിനും ആവശ്യമായ പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാവുന്നതാണ്.</p> <p><u>Redevelopment (നഗരനവീകരണം)-</u> താരതമ്യേന ഒരു ചെറിയ പ്രദേശത്തെ (കുറഞ്ഞത് 50 ഏക്കർ) തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും അവിടെ നിലവിലുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ മാറ്റി ആധുനിക സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.</p> <p><u>Green field development (ഹരിത വികസനം)-</u> നഗരപ്രാന്തങ്ങളിലെ താരതമ്യേന ഒഴിഞ്ഞ പ്രദേശം (കുറഞ്ഞത് 250 ഏക്കർ) കണ്ടെത്തി പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് വാസസൗകര്യങ്ങൾ അടക്കം സജ്ജമാക്കി പുതിയൊരു ആവാസവ്യവസ്ഥ രൂപപ്പെടുത്തുകയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഈ മൂന്ന് മോഡലുകളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നോ അല്ലെങ്കിൽ ഒന്നിലധികം മാതൃകകൾ സംയോജിപ്പിച്ചോ സ്മാർട്ട്സിറ്റി പ്രൊപ്പോസൽ തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.</p> <p><u>Pandity development :</u> ആധുനിക വിവര സാങ്കേതികവിദ്യകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി നഗരത്തിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും സേവനങ്ങളും കൂടുതൽ സ്മാർട്ട് ആക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയാണ് ഇതിലൂടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിന് ട്രാൻസ്പോർട്ട് മേഖലയാണ് തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതെങ്കിൽ സ്മാർട്ട് പാർക്കിംഗ്, ഇന്റലിജെന്റ് ട്രാഫിക് മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം എന്നിവ നടപ്പിലാക്കുക, വേസ്റ്റ് വാട്ടർ റീസൈക്ലിംഗ്, സ്മാർട്ട് മീറ്ററിംഗ് മുതലായവയിലൂടെ</p>
--	--	---

		<p>ജല ലഭ്യതയും വിതരണവും കാര്യക്ഷമമാക്കുക തുടങ്ങിയവ പാൻസിറ്റിയിൽ സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. പാൻസിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് നിർബന്ധമായി ചെയ്യേണ്ടതും കുറഞ്ഞത് ഏതെങ്കിലും ഒരു സെക്ടറിൽ നഗരം മുഴുവനുമായി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.</p> <p>ഇതിൽ ഏത് രീതി സ്വീകരിച്ചാലും കഴിയുന്നത്ര നിലവിലുള്ള അവസ്ഥമാറ്റാൻ അടിസ്ഥാന ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ മെച്ചപ്പെടുത്തലുകൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകി വേണം സ്മാർട്ട് സിറ്റി പ്രൊപ്പോസൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. മെച്ചപ്പെട്ട ഭവന പദ്ധതികളും 24 മണിക്കൂറും വെള്ളവും വൈദ്യുതിയും ശുചീകരണ സംവിധാനവും ശുദ്ധവായുവും വിദ്യാഭ്യാസവും ആരോഗ്യപരിപാലനവും സുരക്ഷയും ഉല്ലാസ സൗകര്യങ്ങളും ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങളും ഒരുക്കുന്നതിനാണ് ശ്രമിക്കേണ്ടത്. കൂടുതൽ തൊഴിൽ അവസരങ്ങളും ജീവിത നിലവാരവും ഉള്ളത് നിക്ഷേപ സൗഹൃദവുമായ ഒരു സ്മാർട്ട് സിറ്റിയാകാണം വിഭാവനം ചെയ്യേണ്ടുന്നത്.</p>
--	--	---

 സെക്ഷൻ ഓഫീസർ